

En national lovgivning, hvorefter der for indførsel af varer med oprindelse i et tredjeland fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, opstilles et licenskrav med henblik på en eventuel anvendelse af EØF-traktatens artikel 115, udgjorde ikke i overgangsperioden en ifølge traktatens artikel 115, udgjorde ikke i overgangsperioden en ifølge traktaterne forbudt kvantitativ restriktion, for så vidt denne betingelse ikke indebar en skærpelse af den ordning, der var gældende ved traktatens ikrafttræden.

|          |                  |           |                    |
|----------|------------------|-----------|--------------------|
| Kutscher | Donner           | Pescatore | Mertens de Wilmars |
| Sørensen | Mackenzie Stuart | O'Keeffe  | Bosco              |
|          |                  |           | Touffait           |

Afsagt i offentligt retsmøde i Luxembourg den 15. december 1976.

A. Van Houtte  
Justitsekretær

H. Kutscher  
Præsident

# FORSLAG TIL AFGØRELSE FRA GENERALADVOKAT F. CAPOTORTI FREMSAT DEN 24. NOVEMBER 1976<sup>1</sup>

## *Høje Ret.*

1. Cour d'appel i Douai, 4. kriminalafdeling har ved kendelse af 7. april 1976 forelagt Domstolen to spørgsmål, der begge vedrører fortolkningen af EØF-traktatens artikler 30 til 32 og, mere nøjagtigt, fortolkningen af begrebet »foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner«. Disse spørgsmål er formuleret således:

1) Udgør en importerende medlemsstats krav om, at den importerede vares oprindelsesland skal oplyses i toldangivelsesdokumentet, en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion, når den pågældende

vare er i fri omsætning og dette bekræftes af et EØF-varecertifikat?

2) Udgør en national lovgivning, hvorefter indførsel af tekstilvarer, der har oprindelse i et tredjeland, fra en medlemsstat, hvor de er i fri omsætning, med henblik på en eventuel anvendelse af artikel 115 i traktaten om oprettelse af Det europæiske økonomiske Fællesskab gøres afhængig af en anmodning om importlicens,  
a) i overgangsperioden,  
b) efter overgangsperiodens udløb og nærmere bestemt mellem den 1. januar og den 2. juni 1970 en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion?

<sup>1</sup> — Oversat fra italiensk.

Serien af faktiske begivenheder, der gik forud for denne kendelse, begyndte med, at to selskaber med sæde i Belgien i perioden mellem december 1969 og oktober 1970 til Frankrig indførte baller af vævede stoffer og poser til emballage fremstillet af vævede stoffer af syntetiske fibre. I tolddeklarationerne, som udfyldtes af importørerne, angaves Den belgisk-luxembourgsk økonomiske Union som varernes oprindelsessted, men en undersøgelse, som derefter blev foretaget af det franske toldvæsen, gjorde det muligt at fastslå, at disse varers oprindelsessteder faktisk var ikke-europæiske lande, og at de befandt sig i fri omsætning i Belgien. Som følge af dette forhold blev de to selskabers forretningsførere anklaget for at have foretaget falske angivelser vedrørende varernes oprindelse, hvilket udgør en krænkelse af den franske toldlov, og for på denne måde at have omgået ordningen med importlicenser, som er påbudt i Frankrig for varer, som hidrører fra tredjestater, og som er overgået til fri omsætning i andre medlemsstater. De pågældende forretningsførere har efter at være blevet domfældt ved kriminalretten i Lille appelleret afgørelsen til Cour d'appel i Douai, som har forelagt Domstolen de ovennævnte spørgsmål.

2. Problemet vedrørende foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner er i Domstolens retspraksis blevet efterprøvet ved flere lejligheder og under forskellige synsvinkler. Jeg finder det hensigtsmæssigt først at omtale dommen i sagen Dassonville (EF-Domstolen 11. juli 1974, sag 8/74, Sml. 1974, s. 837 ff), i hvilken Domstolen i almindelige vendinger fastslog, at »enhver af medlemsstaternes bestemmelser for handelen, som direkte eller indirekte, øjeblikkeligt eller potentielt, kan hindre samhandelen i Fællesskabet, må betragtes som en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner«. Den samme opfattelse er blevet gentaget i dommen Van Haaster (EF-Domstolen, 30. oktober 1974, sag 190/73, Sml. 1974, s. 1123 ff) med en særlig henvisning til Rådets forordning nr. 234/68 af 27. fe-

bruar 1968 om oprettelse af en fælles markedsordning for levende planter og blomsterdyrkningsprodukter (EFT-specialudgave 1968 (I), s. 26), hvis artikel 10 blandt andet indeholder et forbud mod kvantitative restriktioner eller foranstaltninger med tilsvarende virkning.

I den afledte fællesskabslovgivning frembyder Kommissionens direktiv nr. 70/50/EØF af 22. december 1969 (EFT-specialudgave 1970 (I), s. 10; org. ref. JO L 13, 1970, s. 29 ff) en særlig interesse for præciseringen af begrebet foranstaltninger med tilsvarende virkning. Dette direktiv er vedtaget til gennemførelse af traktatens artikel 33, stk. 7, dvs. den retlige norm, der pålægger Kommissionen at fastsætte »fremgangsmåden og tempoet for afviklingen mellem Medlemsstaterne af ... foranstaltninger med tilsvarende virkning som kontingenter«. Direktivets artikel 2, stk. 1 angiver at omfatte »foranstaltninger, andre end dem, der anvendes uden forskel på indenlandske varer og importerede varer, som udgør en hindring for den import, der under disse foranstaltninger ville have kunnet finde sted, herunder de, der gør importen mere vanskelig eller byrdefuld end afsætningen af indenlandske varer.«

Hverken retspraksis eller fællesskabslovgivningen gør det dog muligt at opstille en udtømmende og fuldstændig liste over foranstaltninger med tilsvarende virkning. Dette skyldes såvel de mangfoldige foranstaltninger, der eksisterede i de forskellige nationale retssystemer før EØF-traktatens ikrafttræden, som det forhold, at det pågældende begreb i traktaten udøver en kompletterende og supplerende funktion i forhold til begreberne told eller afgifter med tilsvarende virkning (artiklerne 9, stk. 1, 12 etc.) og kvantitative restriktioner eller kontingenter (artiklerne 30, 32 etc.).

Dernæst vil det være at undervurdere den betydning, som må tillægges *formålet* med disse forskellige foranstaltninger og forholdet mellem de restriktive virkninger og dette formål, at anse enhver for-

anstaltning, som har en restriktiv virkning på samhandelen inden for Fællesskabet eller gør denne vanskeligere eller mere byrdefuld, som stridende mod traktatens artikel 30. For så vidt angår det første punkt kan der henvises til Domstolens dom i sagen Kramer (forenede sager 3, 4 og 6/76, dom af 14. juli 1976), som udelukker, at statslige foranstaltninger, der begrænser udøvelsen af fiskeriet med henblik på bevarelse af havets ressourcer, kan udgøre foranstaltninger med tilsvarende virkning som en ved artikel 30 forbudt kvantitativ restriktion, endog selv om disse foranstaltninger har som direkte virkning at forminske samhandelens omfang. Vedrørende det andet punkt skal jeg citere Domstolens dom i sagen Sacchi (EF-Domstolen, 30. april 1974, sag 155/73, Sml. 1974, s. 409 ff), der i overensstemmelse med artikel 3 i ovennævnte kommissionsdirektiv af 22. december 1968 fastslår, at »de foranstaltninger, som regulerer afsætningen af varer, og hvis restriktive virkninger overskrider rammen for virkninger, der er karakteristiske for bestemmelser for handelen, [kan] udgøre foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner«, idet det dernæst præciseres, at »dette ... navnlig [er] tilfældet, når disse restriktive virkninger ikke står i forhold til det tilstræbte mål.«

Den konklusion, som jeg på grundlag af de ovennævnte elementer kommer frem til, er således, at statslige foranstaltninger, der kan hindre eller vanskeliggøre samhandelen inden for Fællesskabet, i princippet udgør sådanne foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner, som strider mod traktaten, med mindre de er gennemført af hensyn til et værdigt beskyttelsesformål, der modsvarer medlemsstaternes fælles interesse; i et sådant tilfælde skal den restriktive virkning altid stå i forhold til det legitimt tilstræbte mål.

Endelig skal det bemærkes, at denne konklusion ligger på linie med den i artikel 36 indeholdte undtagelsesklausul til traktatens artikler 30 til 34. Som Domstolen

ved, kan visse forbud eller restriktioner vedrørende indførsel (foruden udførsel eller transit) i medfør af artikel 36 opretholdes eller indføres af staterne som en ren undtagelse, når de retfærdiggøres af et af de i bestemmelsen detaljeret fastsatte hensyn (den offentlige sædelighed, den offentlige orden, den offentlige sikkerhed, beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed, beskyttelse af planter, beskyttelse af nationale skatte af kunstnerisk, historisk eller arkæologisk værdi, beskyttelse af industriel og kommerciel ejendomsret). Men Domstolen ved også, at artikel 36 desuden fastsætter, at »disse forbud eller restriktioner ... dog hverken [må] udgøre et middel til vilkårlig forskelsbehandling eller en skjult begrænsning af samhandelen mellem Medlemsstaterne«. Det er derfor klart, at det almindelige forbud mod foranstaltninger, der har en restriktiv virkning på samhandelen, viger for visse bestemte interesser, der anses for beskyttelsesværdige, men kun for så vidt som de tilladte undtagelsesforanstaltninger ikke har en diskriminerende eller restriktiv målsætning, der overskrider de formål, af hensyn til hvilke de anses for tilladelige.

3. Jeg skal nu beskæftige mig med det første af de spørgsmål, som den franske dommer har forelagt Domstolen. Som jeg allerede har nævnt, er dette spørgsmål formuleret ud fra en præcis hypotese, dvs. det drejer sig om varer, som befinder sig i fri omsætning, og som importeres til en medlemsstat ledsaget af et EØF-varecertifikat, og den importerende medlemsstat kræver angivelse af oprindelseslandet i tolderklæringen. Er dette krav foreneligt med det pågældende forbud i traktatens artikel 30?

Det må her først og fremmest erindres, at bestemmelserne i traktatens artikler 30 til 37 ifølge artikel 9, stk. 2 ikke blot finder anvendelse på varer med oprindelse i medlemsstaterne men også »på de varer hidrørende fra tredjeland, som frit kan omsættes i Medlemsstaterne«. Traktatens artikel 10 præciserer, hvad der skal forstås ved varer, som frit kan omsættes i

medlemsstaterne, men dette punkt er ikke omtvistet i det foreliggende tilfælde.

Et andet problem, der ikke opstår i nærværende sag, drejer sig om muligheden for på grundlag af ovennævnte artikel 36 at retfærdiggøre den nationale bestemmelse, som foreskriver angivelse af varens oprindelsesland. Teoretisk set kan man for eksempel forestille sig, at en sådan foranstaltning af sundhedsmæssige grunde, som kan stå i forbindelse med hensynet til beskyttelse af menneskers og dyrs liv og sundhed indføres eller opretholdes for bestemte kategorier af varer. Men noget sådant er ikke godtgjort i det foreliggende tilfælde; den tvist, som er forelagt Cour d'appel i Douai, drejer sig om en almindeligt gældende national retsregel, der ikke begrænser sig til visse bestemte kategorier af varer og ikke er begrundet i noget særligt hensyn.

Det kan desuden tænkes, at en medlemsstat, i henhold til beskyttelsesklausulen i traktatens artikel 115, af Kommissionen bemyndiges til at fastsætte en undtagelse fra princippet om frie varebevægelser ved at udelukke visse varer hidrørende fra bestemte lande fra den nævnte behandling. I et sådant tilfælde er det forståeligt, at en stat pålægger importørerne at angive importerede varers oprindelse, og man kan også erkende alvoren af en eventuel krænkelse af denne forpligtelse og nødvendigheden af at anvende selv strenge sanktioner med henblik på at sikre overholdelsen heraf. Faktisk forholder det sig ikke således i det foreliggende tilfælde, for så vidt som den franske bestemmelse vedrørende angivelse af oprindelsen ikke er indført inden for rammerne af en konkret anvendelse af artikel 115. Cour d'appel i Douai, der i sit andet spørgsmål henviser til den fastsatte pligt for importører til at anmode om importlicens, har desuagtet antaget, at denne pligt er indført med henblik på eventuel anvendelse af artikel 115. Dette lader sig sandsynligvis forklare ved den holdning, som det franske toldvæsen har indtaget, og som er udtrykt i en serie udtalelser, der blev offentliggjort i Journal officiel

fra den 14. juni 1959, og hvorefter importørernes pligt til at anmode om importlicens for varer, der befinder sig i fri omsætning, og til at angive oprindelseslandet, begrundes med det forhold, at de franske myndigheder eventuelt ville indføre beskyttelsesforanstaltninger vedrørende disse varer.

Det må derfor i så henseende præciseres, at muligheden for fremtidige beskyttelsesforanstaltninger alene ikke kan udgøre det retlige grundlag for en almindelig og varig forpligtelse for importørerne til at anmode om importlicens eller til at angive de importerede varers oprindelsesland. Beskyttelsesforanstaltningerne skal faktisk principielt godkendes af Kommissionen fra sag til sag, så snart de i artikel 115 fastsatte undtagelsestilfælde foreligger. For så vidt angår den i denne artikels stykke to anerkendte mulighed for medlemsstaterne for, *i tilfælde af uopsættelighed i overgangsperioden*, direkte at træffe beskyttelsesforanstaltninger, må det ikke blot anføres, at udøvelsen heraf var underkastet en pligt til at underrette de øvrige medlemsstater og Kommissionen og et forbehold om sidstnævntes godkendelse, men også, at det i enhver henseende drejede sig om en mulighed, der var knyttet til usædvanlige omstændigheder; en medlemsstat kunne således ikke bemyndiges til at opretholde eller indføre *normale* foranstaltninger, der udgjorde en hindring for indførslen, med henblik på en rent hypotetisk og usædvanlig begivenhed.

Jeg mener derfor, at hverken traktatens artikel 36 eller dens artikel 115 kan påberåbes til støtte for den pågældende bestemmelse. De importerede varer var, som Cour d'appel i Douai anfører i sit første spørgsmål, ledsaget af et EØF-varecertifikat. Min hidtidige undersøgelse har ikke påvist nogen gyldig fællesskabsretlig grund til at tillade, at en medlemsstat udover certifikatet for varer, der befinder sig i fri omsætning, stiller krav om en oprindelsesdeklaration.

4. Jeg mangler imidlertid at undersøge et andet aspekt af spørgsmålet under

hensyn til det franske toldvæsens indlæg for den forelæggende dommer, dvs. det forhold, at oprindelsesdeklarationerne for importerede varer ifølge den franske toldlovs artikel 95 — i henhold til hvilken bekendtgørelsen af 1. december 1961 fra generaldirektøren for toldvæsenet er udstedt — skal indeholde alle de oplysninger, som er nødvendige også for udarbejdelsen af statistiske oversigter. Kan en sådan benyttelse af oprindelsesdeklarationerne til statistiske formål retfærdiggøre den bestemmelse, som forpligter importørerne til af afgive de pågældende deklarationer?

Statistiske oversigter er faktisk et uundværligt middel til af følge udviklingen i samhandelen. Det forhold, at Rådet i henhold til EØF-traktatens artikel 235 fandt det nødvendigt ved forordning nr. 1736/75 af 24. juni 1975 at fastsætte ensartede definitioner og metoder for statistik over Fællesskabets udenrigshandel og over samhandelen inden for Fællesskabet, viser, at disse oplysninger frembyder fællesskabsinteresse. Den tredje begrundelse for nævnte forordning fastslår, at de statistiske oplysninger, endog vedrørende samhandelen inden for Fællesskabet, indsamles af medlemsstaterne, og at det har vist sig nødvendigt at anvende ensartede definitioner og metoder for at opnå detaljerede og homogene resultater for Fællesskabet; i den ellefte begrundelse fastslås det, at »statistikken over samhandelen mellem medlemsstaterne er nødvendig for det fælles markeds harmoniske funktion«. At der ligeledes her for de forskellige medlemsstater foreligger en sådan interesse, som af traktaten er anerkendt som legitim, fremgår af den ret, som enhver af disse stater har til at anmode Kommissionen om bemyndigelse til at træffe beskyttelsesforanstaltninger i henhold til ovennævnte artikel 115 og til påberåbe sig eksistensen af »omlægninger i samhandelen«. Da traktatens forfattere har tillagt medlemsstaterne denne ret, må det ligeledes være hver medlemsstat tilladt at indsamle de nødvendige oplysninger, såvel for selv at kunne bedømme hensigtsmæssigheden

af at træffe de pågældende foranstaltninger som for at gøre det muligt for Kommissionen at vurdere situationen for samhandelen på markedet i den stat, der har indgivet anmodning, og afgøre, om der er grund til at give den ansøgte bemyndigelse eller ej og på hvilke betingelser. Jeg mener således, at der, ud fra et fællesskabssynspunkt, foreligger tilstrækkeligt grundlag for, i perioden for de omhandlede faktiske begivenheder, at anse de importørerne pålagte nationale forpligtelser til, ud fra informative og statistiske hensyn, at oplyse toldmyndighederne om oprindelsen af varer hidrørende fra andre medlemsstater for tilstedelige.

Efter min mening er det forgæves, at man med henblik på at imødegå denne opfattelse anfører, hvad Domstolen havde lejlighed til at fastslå i sagen Craeynest (EF-Domstolen, 22. oktober 1970, sag 12/70, Recueil 1970, s. 905 ff): »Det ville være i strid med dette krav, dvs. kravet om en ensartet anvendelse i alle medlemsstaterne af et EØF-varecertifikat (det drejer sig i dette tilfælde om det såkaldte DD 4 varecertifikat), om de nationale myndigheder kunne kræve andre beviser for varenes oprindelse end det, som følger af nævnte certifikat«. Denne dom begrænser sig faktisk til at udelukke, at medlemsstaterne kan kræve supplerende beviser ud over EØF-certifikatet, når det drejer sig om bedømmelsen af, om varerne opfylder de i traktatens artikler 9 og 10 fastsatte betingelser for fri omsætning inden for hele Fællesskabet.

Det må dog straks tilføjes, at man med denne retningslinie ikke kan fravige sådanne præciseringer og grænser, som især er inspireret af det ovenfor omtalte kriterium vedrørende forholdet mellem den hindring for den fri samhandel, som anses for tilstedelig på grund af sin målsætning, og selve denne målsætning.

Det må i så henseende først undersøges, om den importerende stat, idet den kræver angivelse af varenes oprindelse og fastsætter følgerne af en eventuel manglende angivelse, tager hensyn til de

vanskeligheder, som importøren kan have ved med bestemt at præcisere varens oprindelsesland.

Kommissionen har under nærværende sag understreget, at varerne som oftest bliver forarbejdet flere gange i de forskellige medlemsstater og kan omsættes hyppigt, således at undersøgelsen af deres oprindelse i talrige tilfælde kan frembyde alvorlige eller endog uoverstigelige vanskeligheder.

Følgelig — og naturligvis uden at foregribe hensynet til sådanne senere begrænsninger, som eventuelt følger af den nævnte forordning nr. 1736/75 — må en national lovgivning, der under alle omstændigheder gør markedsføringen af importerede varer betinget af importørens nøjagtige angivelse af varernes oprindelse uden at give ham mulighed for at retfærdiggøre sin eventuelle uvidenhed herom, siges at være unødvendig streng og uden rimeligt forhold til dens formål, som er at tilvejebringe statistiske oplysninger.

Dernæst skal det undersøges, hvilken sanktion medlemsstaten knytter til overtrædelser af pligten til at angive varens oprindelsessted. Hvis denne sanktion, som i det foreliggende tilfælde, består i konfiskation af varen (eller betaling af et beløb svarende til dens værdi), hvortil føjes en bøde svarende til det dobbelte af varens værdi og idømmelse af frihedsstraf, mener jeg ikke, at en længere redogørelse er nødvendig for at påvise dens overdrevne karakter i forhold til krænkelsens alvor. Vi står her over for en åbenlyst overdreven straffesanktion, der influerer på udøvelsen af en i traktaten fastsat grundlæggende frihed.

Jeg skal i så henseende henvise til det princip, som Domstolen fastslog i sagen *Watson* (EF-Domstolen, 7. juli 1976, sag 118/75, Sml. 1976, s. 1198 ff) på området for fri bevægelighed for personer, og hvorefter staterne, selv om de under håndhævelsen af deres nationale offentlige orden kan pålægge udlændinge og

sådanne egne statsborgere, som huser disse, pligt til at oplyse politimyndighederne om udlændingens ophold på det nationale område, dog hverken kan knytte vilkår til denne pligt, som kan medføre overdrevne vanskeligheder for den, som den påhviler (såsom fastsættelse af urimelige frister), eller forbinde dens overtrædelse med sanktioner, der ikke står i forhold til krænkelsens alvor.

Ifølge samme opfattelse mener jeg at kunne hævde, at de kriminalretlige sanktioner, som er forbundet med ikke-overholdelsen af en almindelig forpligtelse til at afgive oplysninger til statistiske formål, ikke kan indføres af medlemsstaterne i samme omfang, som hvis det drejer sig om at garantere overholdelsen af en beskyttelsesforanstaltning, som er behørigt godkendt i henhold til artikel 115. Det er klart, at sanktionens strengthed må være forskellig i de to tilfælde. I det sidste tilfælde drejer det sig om at sikre den korrekte anvendelse af en handelsmæssig restriktion, som er nødvendig for at undgå alvorlige økonomiske forstyrrelser; i det første tilfælde drejer det sig derimod om at sikre gennemførelsen af en ren og skær indsamling af oplysninger vedrørende varer, som er berettiget til fri og uhindret omsætning inden for Fællesskabets område. Det må derfor undgås, at forpligtelser, som er forbundet med denne indsamling, er af en sådan art, at de udgør en utilstedelig restriktion for de frie varebevægelser.

De pågældende statistiske oversigter kan ganske vist også, som jeg har anført, have karakter af en grundbetingelse for, at staten selv kan fastslå og over for Kommissionen påvise nødvendigheden af at træffe beskyttelsesforanstaltninger. Men det skal endnu engang fremhæves, at disse foranstaltninger, netop på grund af deres karakter af undtagelser, er usædvanlige, og at men således ikke kan udstrække rækkevidden af den fællesskabsbestemmelse, der hjemler den eventuelle godkendelse heraf, ud over udløbet af den periode, hvorunder den faktisk fandt anvendelse.

Som følge af alt dette, må det konkluderes, at den forpligtelse, som en medlemsstat pålægger importørerne til at angive importerede varers oprindelsessted, selv om den er forenelig med traktaten, i det omfang den har et statistisk oplysende formål, til gengæld udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner, for så vidt som en tilfælde til at markedsføre varen afhænger af forpligtelsens opfyldelse, og for så vidt som dens ikke-opfyldelse medfører anvendelse af administrative eller kriminalretlige sanktioner, der ikke står i forhold til de netop omtalte formål.

5. Jeg skal herefter beskæftige mig med det andet af de spørgsmål, som den nationale dommer har forelagt Domstolen. Det vedrører det tilfælde, hvor en medlemsstat, med henblik på en eventuel anvendelse af traktatens artikel 115 betinger indførsel af varer, der befinder sig i fri omsætning i en anden medlemsstat, af opnåelsen af en importlicens. Domstolen anmodes om at tage stilling til, om et sådant tilfælde falder ind under fællesskabsrettens forbud mod foranstaltninger med tilsvarende virkning som kvantitative restriktioner, henholdsvis i overgangsperioden og efter dennes udløb.

Domstolens retspraksis giver allerede dele af svaret. I sagen International Fruit Company (EF-Domstolen, 15. december 1971, forenede sager 51-54/71, Recueil 1971, s. 1107 ff) fastslås det faktisk, at traktatens artikler 30 og 34, stk. 1 ikke, bortset fra de i fællesskabsretten indeholdte undtagelser, hjemler ret til på vareudvekslingen inden for Fællesskabet at anvende nationale regler, der — omend rent formelt — foreskriver import- eller eksportlicenser eller andre tilsvarende betingelser. Det skal bemærkes, at det allerede i denne sag var oplyst, at de nationale myndigheder altid udleverede importlicenserne (eller uden vanskelighed indrømmede undtagelser fra pligten til at anmode herom); Domstolen afgjorde til trods herfor sagen efter det ovenfor anførte princip. Efter min mening bør dette

princip stadfæstes i det foreliggende tilfælde.

Ganske vist havde Kommissionen før denne dom ved beslutning nr. 71/202/EØF af 12. maj 1971 (EFT-specialudgave 1971 (I), s. 301; org. ref. JO L 121 1971, s. 26 ff) bemyndiget medlemsstaterne til at træffe foreløbige beskyttelsesforanstaltninger ved indførslen af visse fra tredjelande hidrørende varer, der var i fri omsætning i andre medlemsstater, og især til at gøre indførslen af disse varer afhængig af udstedelsen af et indførselsdokument under visse omstændigheder (artikel 1, stk. 1), og ganske vist fastslås det ligeledes i den første begrundelse for denne beslutning, at medlemsstaterne i den indbyrdes samhandel kan anvende importlicenser og andre indførselstilladelser, »såfremt de udstedes omgående og for alle ansøgte mængder«. Men alt dette kunne ikke modificere det forhold af objektiv uforenelighed, som kendetegnede de pågældende statslige foranstaltninger i forhold til traktatens bestemmelser; og nu da der foreligger en dom fra Domstolen, som fastslår denne uforenelighed, mener jeg ikke, at det længere er muligt at påberåbe sig Kommissionens ovennævnte beslutning. Det skal dog understreges, at de faktiske forhold, som spørgsmålene fra Cour d'appel i Douai henviser til, forelå før beslutningen af 12. maj 1971.

Endelig afkræftes betegnelsen af den statslige ordning med importlicenser som en foranstaltning med tilsvarende virkning ikke af den omstændighed, at ordningen benyttes »med henblik på en eventuel anvendelse af artikel 115 i traktaten«. Som jeg allerede har anført, retfærdiggør den rene og skære mulighed for en fremtidig anvendelse af denne beskyttelsesklausul ikke den normale og varige anvendelse af den pågældende ordning; det er først fra det øjeblik, hvor en bestemt medlemsstat under iagttagelse af betingelserne i artikel 115 træffer en beskyttelsesforanstaltning, at det kan blive tilstedeligt undtagelsesvis at fastsætte en kontrol med indførslerne med henblik på at sikre

den rigtige anvendelse af de undtagelsesvis tilladte restriktioner.

6. Artiklerne 30 til 32 medfører dog forskellige virkninger, afhængig af om den handlemåde, der er uforenelig med deres bestemmelser, har udspillet sig i overgangsperioden eller efter dennes udløb.

Medlemsstaterne skal, i medfør af artiklerne 31 og 32, stk. 1, i overgangsperioden indbyrdes respektere »standstill«-reglen, dvs. forbudet mod at indføre nye restriktioner for handelen med de andre medlemsstater eller at skærpe de på tidspunktet for traktatens ikrafttræden gældende restriktioner. Følgelig kan ordningen med importlicenser, for så vidt angår denne periode, anses som forenelig med traktaten, forudsat den ikke er indført efter dennes ikrafttræden og ikke udgør en skærpelse af en tidligere gældende godkendelsesordning. Desuden

forholder det sig på samme måde for så vidt angår forpligtelsen til at angive oprindelsen for indførte varer, selv om Cour d'appel i Douai ikke i sit første spørgsmål har lagt vægt på forskellen mellem ordninger i overgangsperioden og senere ordninger.

Efter overgangsperiodens udløb finder den bestemmelse om fuldstændig afskaffelse, som artikel 32, stk. 2 udtrykkeligt fastsætter for kontingenter, ligeledes anvendelse på foranstaltninger med tilsvarende virkning. Dette kan udledes af den generelle karakter af det forbud, som artikel 30 fastsætter med hensyn til disse foranstaltninger på samme måde som for kontingenter, såvel som af bestemmelsen i artikel 8, nr. 7, ifølge hvilken »overgangsperiodens udløb [skal] være sidste frist for såvel ikrafttræden af alle fastsatte bestemmelser som for gennemførelsen af alle foranstaltninger, som oprettelsen af fællesmarkedet indebærer«.

7. I henhold til ovennævnte grunde skal jeg foreslå, at Domstolen som svar på de præjudicielle spørgsmål, der er blevet forelagt den af Cour d'appel i Douai, kender for ret, at:

- 1) det ved traktatens artikel 30 indførte forbud mod enhver foranstaltning med tilsvarende virkning som kvantitative indførselsrestriktioner er ikke til hinder for, at en stat af statistiske hensyn pålægger importørerne at angive oprindelsen for varer, der hidrører fra en anden medlemsstat. Det er dog i strid med dette forbud at betinge en godkendelse af varernes markedsføring af en nøjagtig angivelse af oprindelsen. Desuden er en national retsregel, som for ikke-opfyldelse af pligten til at angive oprindelsen fastsætter sanktioner, der under hensyn til det lovligt forfulgte mål, almindelig statistisk oplysning, ikke står i forhold til forseelsens grovhed, uforenelig med det nævnte forbud.
- 2) Indførelsen — selv rent formelt — af en importlicens for vareudvekslingen inden for Fællesskabet udgør en foranstaltning med tilsvarende virkning som en kvantitativ restriktion.
- 3) Anvendelsen i overgangsperioden af foranstaltninger som de under ovennævnte punkter 1 og 2 omhandlede vil have udgjort en krænkelse af traktatens artikler 31 og 32, hvis de i handelen mellem medlemsstaterne har medført nye og strengere restriktioner end dem, der var gældende på tidspunktet for traktatens ikrafttræden.